

Nyhetsbrev från Bryssel

Nyhetsbrev januari 2018

EU-enheten vid Ålands landskapsregering
informerar om vad som händer på EU-nivå.

EU-krönikan

När lagstiftningsärendena som manglas genom EU:s institutioner blir allt mer politiska måste besluten fattas på högsta nivå. För att det ska fungera effektivt behöver medlemsländernas stats- och regeringschefer ha en idé om på vilket sätt samarbetet bör utvecklas. Idag saknas inte sådana idéer. Frankrikes president Emmanuel Macron är en stor Europavän och stödjer allt från en EU-finansminister för eurozonen till en försvarsunion och en gemensam EU-vallista till europaparlamentsvalet. Om den tyska storkoalitionen mellan kristdemokrater och socialdemokrater återuppstår finns en regeringspart i Berlin med lika starka EU-drömmar som Macron. Detta i form av partiledaren för tyska socialdemokraterna Martin Schulz, tidigare ordförande av Europaparlamentet.

På annat håll ser det annorlunda ut. De fyra länder som i rådet samarbetar under namnet Visegrad-gruppen utmålas ofta som anti-europeiska. Ungern, Polen, Tjeckien och Slovakien röstar med varandra för att hindra EU-lagstiftning de anser ogynnsamma för nationalstaten. Ungern var under förra året dessutom föremål för en omröstning i Europaparlamentet för brott mot sina medborgares rättigheter. Detta efter att nationella lagstiftningar antagits på media- och rättsligaområdet som kommissionen oroade sig för att vara odemokratiska. Premiärminister Viktor Orban förklarade att Ungern är en illiberal demokrati, och att kommissionen inte kan kräva att europeiska värderingar är samma som västeuropeiska liberala värderingar. Polen å sin sida är nu första EU-landet som står under det så kallade artikel 7 förfarandet. Artikel 7 i EU-fördraget syftar till att säkerställa att ett medlemsland inte avviker från de demokratiska värderingar de svurit att upprätthålla när de gick med i unionen. Polens revidering av både rättsliga institutioner och medialagar har oroat kommissionen, och om övriga länder anser det nödvändigt kan landets rösträtt i rådet dras in. Rumänien är senast i raden av länder som utreds för avsteg från rättsstatsprincipen. De åtaganden mot korruption och för gott lagstyre som landet gjorde vid EU-inträdet 2007 har enligt kommissionen inte efterlevts.

Att medlemsländernas historia ger uttryck i olika visioner om det europeiska samarbetet är väntat, och leder redan idag till långa nattmanglingar på toppmöten innan beslut om EU:s framtid kan fattas. Men när samma länder som inte stödjer djupare EU-integration också står under rättsligt prövande av EU:s institutioner väcks den gamla sprickan mellan öst och väst. Risken för att unionen delas upp i flera fraktioner, där de västeuropeiska euroländerna tar täten, har diskuterats sedan ett par år tillbaka. En sådan flerfilig union skulle tillåta att en kärna av EU-länder går vidare med integrationen utan att övriga, mer skeptiska länder, kan stoppa dem. Nu kan vi även lägga till synen på god demokrati som en nygammal vattendelare länderna emellan.

Julia Lindholm, landskapsregerings EU-rådgivare i Bryssel

På gång i Bryssel

Den fleråriga budgetramen

Den fleråriga budgetramen sätter ramverket för EU:s årliga allmänna budgetar. Där fastställs hur mycket medel unionen får använda varje år, dels totalt och dels inom olika verksamhetsområden. Områdena omfattar finansieringsprogram för bl.a. jordbruk, forskning, sammanhållningspolitik och stöd för olika projekt i EU-länderna. Nuvarande budgetperiod sträcker sig mellan 2014-2020. Kommissionen förväntades lägga fram ett förslag till en ny flerårig budgetram för perioden efter 2020 senast den 1 januari i år. Då pengarna till långtidsbudgeten kommer från medlemsländerna påverkas även den av Storbritanniens utträde ur EU. Därför sköt kommissionen upp att fatta beslut om budgeten till maj 2018, då Brexits inverkan på EU:s finanser borde vara tydligare.

Kommissionen publicerade i juni 2017 ett reflektionspapper om framtiden för EU:s finanser. I reflektionspappret menar kommissionen att nästa långtidsbudget måste "*finansiera mer med mindre*" då EU:s budget minskar. Prioriteringarna för budgeten är att öka sysselsättningen och tillväxten, förbättra styrningen av euroområdet, stärka säkerhet och militärt samarbete, hantera migrationsströmmar i EU samt ta itu med klimatförändringarna.

Den 24 oktober 2017 svarade europaparlamentet på kommissionens reflektionspapper genom att anta en resolution för EU:s framtida finanser. Resolutionen kritiserar den nuvarande fleråriga budgetramen och anser att den är för liten och för oflexibel för att effektivt kunna reagera på de utmaningar som EU står inför. Om mer pengar skjuts till för att täcka upp det hål som uppstår efter att Storbritannien lämnar EU är upp till övriga EU-länder att avgöra. Långtidsbudgeten kommer att diskuteras vid det informella mötet mellan medlemsländernas stats- och regeringschefer den 23 februari. [Här](#) kan du läsa mer om långtidsbudgeten i allmänhet, och [här](#) om det senaste kring budgeten efter 2020.

Plaststrategin

Den 16 januari antog kommissionen en strategi för plast, som presenterades av kommissionärerna Frans Timmermans och Jyrki Katainen. Åtgärderna i strategin är en del av kommissionens paket om kretsloppsekonomi från 2015.

Strategin innehåller bland annat ett lagstiftande initiativ mot engångsanvändning av plast som kommer att presenteras senare under våren. Kommissionen kommer även att revidera direktivet om förpackningar för att uppnå målsättningen att alla plastförpackningar före 2030 ska vara återanvändbara. Vidare åtgärder är nya regler om mottagningsanordningar i hamnar som ska tackla problemet med marint skräp. Avfall som genereras på fartyg eller till havs ska inte lämnas kvar utan tas med till land och hanteras där.

Ämnet är av stort intresse för landskapsregeringen som påbörjade sitt eget arbete med en handlingsplan för plast under hösten 2017. En åländsk handlingsplan förväntas bli klar under 2018. [Här](#) kan du läsa mera om kommissionens plaststrategi.

Aktuella frågor för landskapsregeringen

Landskapsregeringens EU-enhet bevakar lagstiftningsprocessen i Bryssel och tillsammans med förvaltningens avdelningar identifieras initiativ från kommissionen som är viktiga för Åland. Här under är en kort sammanfattning över några av de aktuella ärendena. Om du vill veta mer om något ärende är du alltid välkommen att kontakta oss.

Livsmedelskedjan

I kommissionens arbetsprogram för 2018 finns ett intressant förslag om förbättring av EU:s livsmedelskedja. Det finns indikationer på att mervärdet i livsmedelskedjan inte fördelas på rätt sätt mellan de olika nivåerna. Bland annat då mindre aktörer, t.ex. lantbrukare och småföretag, inte har samma möjligheter att påverka priserna på marknaden som ekonomiskt starka storkoncerner.

I början av 2016 tillsatte kommissionen en expertgrupp med 12 oberoende experter. Arbetsgruppens uppgift var att ta fram politiska och lagstiftande rekommendationer för att förbättra jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan. För att bygga vidare på de förslag arbetsgruppen tog fram, lanserade kommissionen 2017 en inledande konsekvensbedömning och ett offentligt samråd om livsmedelskedjan. Kommissionen förväntas lägga fram ett förslag om livsmedelskedjan i april. Parallellt med arbetet med livsmedelskedjan pågår arbetet med att ta fram den Europeiska jordbruksfonden efter 2020, där livsmedelskedjan är en av fondens sex prioriterade mål. [Här](#) kan du läsa mer om kommissionens samråd från 2017.

Mandatfördelningen i EP

Den 23 januari antog europaparlamentets konstitutionella utskott sin position om europaparlamentets framtida sammansättning. Utskottet röstade för att minska det totala antalet ledamöter från 751 till 705, en kompromiss där inget EU-land förlorar mandat. Finland föreslås få 14 mandat istället för dagens 13, vilket landskapsregeringen välkomnar.

Dock antog utskottet inte europaparlamentariker Nils Torvalds ändringsförslag om möjligheten för medlemsländer att fördela sina mandatplatser till lagstiftande regioner. Utskottet stödde istället ett förslag om att, när så är möjligt, införa en transnationell lista vid europaparlamentsvalet. Det betyder att parallellt med de nationella valsedlar som finns i dag skulle även listor med kandidater från hela EU med samma politiska hemvist skapas. Europaparlamentet tar ställning till utskottets förslag i plenum den 7 februari.

Efter att europaparlamentet antagit sitt förslag skickas det till Europeiska unionens råd där EU:s medlemsländer ska ta ställning till förslaget. EU:s stats- och regeringschefer ska diskutera frågan vid sitt informella toppmöte i Bryssel den 23 februari. Hela lagstiftningsprocessen behöver vara klar under sommaren för att ge alla länder tid att anpassa sina nationella valsystem efter en eventuell revidering av mandatfördelningen. [Här](#) kan du läsa utskottets förslag till mandatfördelning.

Ålänningar i Bryssel

Mathilda Pettersson – praktikant vid Finlands ständiga representation

Mathilda fick av kollegerna vid Finlands representation till EU en tavla med Europaparlamentet som motiv, som tack för gott samarbete och som minne över sin tid i Bryssel.

personer för att utvecklas, utmanas, samla och utbyta kunskap i en lärorik och spännande miljö. Jag kan varmt rekommendera Bryssel för alla som är samhällsintresserade och speciellt till unga studerande som söker en otroligt berikande praktikplats.

Tack för mig, och förhoppningsvis på återseende!
Mathilda Pettersson

Efter 20 lärorika och utmanande veckor som praktikant på Finlands ständiga representation i Bryssel, ska jag åter bege mig tillbaka till studierna. Under praktiken har fått bekanta mig närmare med arbete vid EU:s institutioner i praktiken, fått en djupare förståelse för Ålands roll inom EU och vårt arbete här i Bryssel samt fått möjligheten att fördjupa mig inom energi-, miljö och jordbrukspolitik. Vid sidan om det dagliga arbetet har jag fått möjligheten att delta vid flertal intressanta föreläsningar och seminarium samt roliga tillställningar.

Utänför arbetet har jag njutit av allt som Bryssel har att erbjuda. Något som jag verkligen uppskattar med Bryssel är att det finns alltid något att göra, du behöver aldrig ha tråkigt! Event, marknader, museer och för att inte tala om den kulinariska upplevelsen i Belgien med all god choklad och moules frites.

Utöver allt detta så är det såklart människorna som gör platsen. Här träffas unga samhällsintresserade

På agendan

Den 29 januari sammanträder rådet för fiske- och jordbruksfrågor. På agendan står bland annat EU:s framtida jordbrukspolitik, handelsrelaterade jordbruksfrågor samt situationen på marknaden för griskött. Samma dag träffas även för att utan sin brittiska kollega anta förhandlingsmandat om Brexit, särskilt vad gäller en eventuell övergångsperiod mellan att landet lämnat EU och att EU-regelverket helt upphör att gälla dem.

Den 31 januari – 1 februari träffas Europeiska regionkommittén för plenum i Bryssel. På agendan står bland annat Erasmus för lokala och regionala representanter, reflektionspapper om EU:s framtida ekonomi och genomförande av den förnyade EU-strategin för de yttersta regionområdena.

Den 31 januari – 2 februari är Ålands specialrådgivare Julia Lindholm på Åland för att diskutera aktuella EU-ärenden med kollegorna vid landskapsregeringen och andra berörda intressenter.

Den 5 – 8 februari träffas europaparlamentet för plenumsammanträde i Strasbourg. På agendan står bland annat bekämpning av diskriminering av EU-medborgare som tillhör minoriteter, geoblockering vid online handel, inrättandet en särskild kommitté för bekämpningsmedlet glysofat samt europaparlamentets framtida mandatfördelning.

Under andra halvan av februari firas påskfastan med karneval i Belgien, i form av kostymparader och skollov. Dessvärre serveras inga fastlagsbullar.

Den 20 februari sammanträder rådet för ekonomiska och finansiella frågor.

Den 23 februari träffas medlemsländernas stats- och regeringsministrar i ett informellt toppmöte. Ministrarna kommer att bland annat diskutera europaparlamentets mandatfördelning, möjliga transnationella listor och den fleråriga budgetramen efter 2020.

Den 27 februari sammanträder allmänna rådet.

Nästa nyhetsbrev utkommer i februari.

Kontakta oss gärna per epost julia.lindholm@formin.fi, telefon +32 2 2878 459 eller via vår Facebook-sida [Åland i EU](#).